

GLAS SVOBODE.

Slovinci-bratje združimo se! V slogi je moč!

Stev. 20

Chicago, Ill. 13. maja 1904.

Leto III

Kaj je socializem?

"Novodobni socializem je v svojem bistvu na jedni strani neposredni sad spoznanja protivenja raznih družabnih razredov, protivenja med imajočimi in revnimi, med kapitalisti in plačanim delavcem; na drugi strani pa zavedanje spoznanja anarhije, obstoječe v pridelovanju pridelkov in izdelkov." (Engels.)

Socializem ni preračunljiva stvar, takorekoč dognano sestavljeni narčrt; ne, to ne, kakor tudi fevdalstvo in kapitalizem nista. Velike dobe gospodarskih sistemov niso nasledki ali delo premišljenih načrtov teoretikov, marveč so le dobe izrastkov. Te dobe se ne vstvarjajo po načrtu velikih ali sivnih mož, temveč one se razvijajo vsled zgodovinskega procesa, kateri zopet si te može uslužuje, namesto, da bi jim bil on v sredstvo. Kak pa je ta historični ali zgodovinski proces?

Ta zgodovinski proces je rastoče podjarmljenje razmer, v katerih ljudstvo živi; on je zboljšanje načinov, po kojih se pridobitev sredstev za življenje in njih razdelitev izvršuje.

V pojasnenje naj navedemo sledeče:

Čitajoči zgodovino, se vam uriva misel, da je bilo v raznih dobah — katere navajajo zgodovinarji — osnovanje bogastvo tvorečih družabnih sil, dalje oblika vlad, običajev in verskih načelov tako različno v vsaki posamezni dobi, da ne kažejo nikake zgodovinske zveze ter, da je morala vsaka doba imeti svoj osamljeni izvir. Primerjaj stari Rim in Grško s srednjim vekom, in srednji vek z našim časom!

Ako pa skrbno zasledujete zgodovinsko spremembo, potem bodele spoznali, kako se staro družabno razmerje polagoma premika na podlagi iste. To premikanje je posledica spremembe delavske sile in pomnoženje delujočih moči, dokler se slednjič ne spoji z novim sistemom, označujoča novo dobo, katero smo na prvi pogled smatrali kot izvirajočo iz posebnega ali osamljenega vira in katere končno nima nobene vidne zveze s prejšnjo. Ta proces razvoja gospodarskih odnosov, ne preneha nikdar, marveč se vrši skozi vse dobe, bodisi suženjstva, fevdalstva ali kapitalizma.

Ta razvoj pa se včasih zadržuje vsled trdovratnega pridrževanja starih oblik, katere nič več ne vstrežajo novim razmeram in katere so preživele čas svoje koristi. To dejstvo proučuje slednjič revolucije, katere pa niso nič drugega kot naravni razvoj, uničujoče ono, kar ga skuša ustaviti na njegovem potu. Tak prekrat je zadnji in odločilni korak v prestrojevanju zastarelih družabnih razmer v boljše in bolj napredne.

Ako je ta zgodovinska drama s svojimi nastopi prelivanja krvi, boj med raznimi stanovi in z vsemi drugimi dogodki, vrščimi se v nji, posledica kakega načrta — kdo je tedaj tega sestavil? Kdo si je izmislil razno pridelovanje v fevdalnih časih in kdo je uvedel kapitalistično pridelovanje naših časov? Niče! Družavniki, vojskovodje in vsi drugi znameniti možje, igrači visoke uloge v teh važnih zgodovinskih dobah, niso nikakor kazali zgodovini novo pot, marveč oni so bili le sredstvo gospodujočih stanov dotičnih časov ali onih družabnih razredov, kateri so hoteli prve nadomestovati. Kak stan pa zadobi pravzaprav sposobnost, da zamore nastopiti kot bojevnik za prvenstvo, v kojim slučaju se, seveda, poslužuje v svrhu tega — "slavnih mož"?

To je stan, ki je postal uplivaječ pri novih silah pridelovanja — silah, katere so razvili stari odnosaji. S kratko: Prestop in zgodovinska sprememba ene velike ekonomske dobe v drugo, sta utemeljena v boju stanov za one sredstva, od katerih je odvisno pridobivanje bogastva.

Na primer, kapitalistični stan je naslednik pridelovalne sile, katere je vstvaril fevdalizem in kar se je preživel. Kapitalistični stan je

pridobil nadzorstvo čez vladu, katere je postala sredstvo stanovske oblasti. Ta stan je dal vladi in vsem javnim ustanovam obliko, po kateri je najbolj mogoče vzdrževati in varovati njega stanovske koristi.

Zgodovinski nazor, kateri išče ves svoj socialni napredek v neprestani ekonomski spremembi, ima svoje opravičenje in dokaz v zgodovini sami. Socializem ni torej načrt, temveč on je oznanjevalec prihajajočih sprememb, utemeljenih na natančnem analiziranju zgodovinskega razvoja, vrščimi se pred našimi očmi.

Stoječ na tem stališču, kaj pravi socializem v očigled današnjega kapitalističnega sistema? Njegov odgovor se glasi, da se bo kapitalistični način pridelovanja pogreznil v razvaline onih oblik pridelovanja, na katerih je bil postavljen. Kako pa se bo to zgodilo?

Predevsem moramo iskati vzroka temu in najbolj značilen vzrok je ta, da je brezposelnost delavcev nekako prisiljen prodajati svoje delavsko silo kapitalistu, kateri ima v rokah vsa sredstva, od katerih je pridobivanje blagostanja odvisno. Delavski stan prodaja sebe v zrgubo in sicer na dan, teden, mesec, ali kakor si že bode. Veliko število delavcev proučuje živahno iskanje dela, katerega imajo kapitalisti na razpolago in to dejstvo, umanjšuje bolj in bolj plačo. Povprečno je ta plača tako nizka, da komaj zadostuje za najpotrebnejše, kar rabimo za vsakdanje življenje. Kar delo delavca več zasluži, to si priložne kapitalisti in ta prebitke delavske sile predstavlja čisti dobiček kapitalistov v obliki dohodkov kapitalistov. Polasčanje vrednosti tega neplačanega dela, je izvor bogastva, katerega si takozvani "self-made" kapitalisti nakupujejo.

Ravno tako, kakor vsi drugi sistemi, katere smo omenili, tudi kapitalizem ni nič drugega, kot organizacija stanovske vladajočega družabnega razreda, v svrhu izžemanja onih, kateri s svojim delom proučujejo bogastvo. Vlada v vseh svojih oblikah, je sredstvo v rokah gospodujočega stanu, da ne morejo delavci uspešno storiti konec izžemanju istega.

Kapitalizem pa, slično svojim gospodarskim prednikom, razvija odnošaje in potrebnosti, na kojih se bo pogubil. Naloga, katere je kapitalistična doba prevzela od prejšnje pridelujoče sile in katere je obstala v zboljšanju in organiziranju teh sil, se je izvršila. Velikanski tovarništvo s podrobnim razdeljevanjem dela in osnovanjem industrijskih trustov sedanjega časa — to je bila ta naloga.

Gorostasna pridelovalna sila, katero so kapitalisti nakupili v svojem gospodarstvu, pa jih je primorala, da so prenesli osobno pridelovanje na skupno obliko. To je zopet pridelovanje osredilo v manjše število rok in propad malih pridelovalcev, kateri so tekom časa postali nezmožni tekmovati na trgovskem polju.

Bogastvo proučujejoče sile se stekajo na enem družabnem tečaju, na drugem družabnem tečaju pa se stekajo brezposelnosti delavci. Razredni boj med izkoriščevalcem in izkoriščevancem postaja ljutejši, čim bolj se to družabno razredenje razširjuje.

Parasitni značaj — znak bližajočega propada — gospodujočega stanu, se pokazuje čedalje bolj.

Preostalo veljavo, katero si kapitalisti z neplačanim delom delavcev prilastujejo, ne morejo oni prodajati svojim žrtvam, ker plača teh ne sega dlje kot za nakup najpotrebnejšega živeža. In, kar je samo ob sebi umljivo, tudi vladajoči stan ne more sam porabiti vseh pridelkov. Iz tega vzroka je bil že davno prisiljen podjarmiti si in civilizovati dvjake v svrhu, da so postali ti odjemalci preostalega blaga. To zadnje pač pomaga začasno, a nikakor ne more zabraniti preteče krize. Inozemski trgovci ne morejo pokupiti neizmerno veljavo preostalih pridelkov, nabirajočih se v skladiščih. Ti preostali izdelki se nabirajo v tako ogromni masi, da mora prej ali slej zastati vse družabno strojevanje. To se ponavlja v

vsih kapitalističnih deželah. Delavski stan mora trpeti, ker je pridelal več, kakor zamorejo kapitalisti prodati ali porabiti, sam pa nima denarja, da bi kupoval. Ta položaj traja tako dolgo, dokler ne začno premožni izdelki gniti in trohneti v skladiščih, ali pa, da jih kapitalisti prisiljeno vsaj deloma ne porabijo. To se ponavlja sicer nekaterikrat, toda vedno huje se prikazujejo nedostatnosti nezdravih teh odnosov.

Bogastvo proučujejoča sredstva so dosegla tako ogromno razmerje, da jih kapitalisti ne morejo več nadzorovati in ne voditi. Kontroliranje vsega niso zmožni več in tako postanejo slednjič sami žrtve teh razmer. To zastajanje industrije dokazuje, da so njeni posredovalci nezmožni ji še dije inteligentno predstojati.

Parasitski značaj kapitalistov se pokazuje tudi v tem, da je oblika kapitalističnega pridelovanja postavila njih same v tak položaj, kateri ne potrebuje njih osobnega delovanja in nadziranja. Vse tako umetno zamotano strojstvo, od prvega nadzornika ali vodje, doli do zadnjega skromnega služabnika, opravlja sedaj delavstvo. Kapitalist-lastnik, potuje ob istem času po svetu, iskaše zabave in kratkočasenja. Obrtniki pa gre vsi pot ravno tako naprej, kakor bi ga ne bilo med živimi. Gospodarski odnošaji, sposobni za socializem, so dozoreli iz kapitalizma samega. Istodobno se je umaknila potreba obstanka pod vplivom kapitalistov, kajti sedanje delavstvo dokazuje dejansko, da je samo sposobno voditi kooperativno obliko pridelovanja. To vse se je razvilo iz historične potrebe, ne pa vsled preračunjenega načrta posameznikov.

(Konec prih.)

Razgled po svetu.

Iz rusko-japonskega bojišča.

Odkar so bili Rusi tako strahovito poraženi od Japoncev na reki Jalu pod poveljstvom generala Sasuliča, koji pride baje pred vojno sodišče, ker je ravnal proti povelju vrhovnega poveljnika, generala Kuropatkin in resno branil Japoncem prehod čez reko Jalu, se Rusi na vsej črti umikajo pred sovražnikom. Pravkar so zapustili brez boja celo Fenghuančeng in Japonci so zasedli to važno postojanko. — Port Artur je tudi popolnoma izoliran ter blokirin in vse železniške zveze v Mandžurijo so pretrgane. Rusi sicer še vedno trde, da bo rusko orožje slavno zmagovalo; toda, kdo ve kakšno razočaranje jim zna prinesiti bodočnost, ako se bodo še dlje zanašali na svoje bogove in prezirali svojo fizično moč.

Sanhajkvan, 11. maja. — Poroča se, da je prva japonska armada obkrožila Ruse blizu Liaojanga in da se je vršila tam resna bitka. Japonci so zasedli sosedno hribovje in je pretvorili v močne utrdbe. Rusi se umikajo nazaj.

Petrograd, 11. maja. — Uradno se dementuje vest, da bi se Rusi umaknili iz Liaojanga; nasprotno se pa zatrjuje, da ostane general Kuropatkin še dlje v Liaojangu, od kjer namerava resno kljubovati Japoncem in jim zapreti pot v osrčje Mandžurije. Z največjo naglico se delajo priprave, da se pošljejo generalu kar najhitreje pomočne čete. Rezerve 10. in 17. armadnega kora se mobilizujejo. Kakor hitro dospeta te dva kora na bojišče, bo imel Kuropatkin 100,000 mož na razpolaganje. Prihodnji mesec se odpošljejo na bojišče še štirje nadaljni kora, katerih vsak šteje 20,000 v mirnem in 50,000 mož v vojskineem času. Rusija razpolaga v vsem čez 31 armadnih korov.

London, 11. maja. — Tukajšnji japonski poslanik, baron Hajaši pričakuje prihodnji spopad sovražnih armad pri Liaojangu. Po njegovem mnenju se nahaja japonski general Kuroki na potu v Liaojang, kjer ga pričakuje Kuropatkin z vsemi svojimi silami. Nadalje pravi, da so postali Rusi vsled poraza na reki Jalu ozkosrčni, med tem, ko so Japonci bolj židane volje kot kdaj poprej.

Petrograd, 11. maja. — Ruski uradni krogi se nahajajo v popolni temi glede dogodkov v od sovražnika zasedenem okraju. Vsa poročila, ki se tu podajo javnosti, izhajajo iz japonskih virov ali pa iz vnanjih časopisov. Vest o izkrcanju Japoncev pri Takušanu in o obkolenju ali zavzetju Daljnega se uradno ne dementuje, a tudi ne potrjuje.

"Daily Chronicle" poroča iz Tokije, da se Rusi, 15,000 mož po številu, umikajo iz New Čvanga proti Liaojangu. Kitajski banditi so baje razdri železniško progno med Taskičja in Teičengom.

Paris, 11. maja. — "Echo de Paris" ve povedati, da je Kuropatkin sklenil umikati se pred prodirajočimi Japonci toliko časa, dokler ne dobi iz Rusije zaželenih pomožnih čet. Brez uračunjenja garnizij v Port Arturu in New Čvangu, razpolaga Kuropatkin baje samo čez 150,000 mož.

Petrograd, 11. maja. — Vest, da je bila križarka "Rurik" od vladivostanske eskadre, razljudana, se uradno zanikuje.

Seoul, 11. maja. — Vsled japonskega nakupovanja je cena rižu grozno poskočila in ubogo ljudstvo je prišlo na mah v silno pomanjkanje. Rudarjem na severu Koreje se je moralo poslati mnogo tovorov riža, da se je ubranilo vsaj začasno splošno lakoto.

London, 11. maja. — Največjo senzacijo je zbudilo poročilo, da se je tatarski general, koji poveljuje v Mukden, upri povelju carskega namestnika Aleksajeva, da bi zapustil mesto s svojimi četami in se umaknil na obrežje reke Liao. Ako ostane tatarski vođa Theng neizprosen in bi ga Aleksajev hotel s silo odstraniti, se splošno sodi, da se bo vsa Mandžurija vzdignila proti Rusom, kar bi silno otežkotalo operacije generala Kuropatkin in postavilo rusko stališče v Mandžuriji v skrajno nevarnost.

Bavarsko.

Monakovo, 11. maja. — Mnogo let je že preteklo, da se ni tako veličasten sprevod pomikal po monaških ulicah kakor se je danes. Pokopali so namreč umlega, slavnostnega slikarja Franca von Lenbach. Zatrjuje se, da takega spreveda še noben vladar ni imel. Zastopniki raznih vladarjev so spremlili pokojnika k zadnjemu počitku.

Dansko.

Kopenhagen, 11. maja. — Na dvoru danskega kralja Kristijana vršila se je pretekli teden kratka, a zelo zanimiva romanca. Neka obiskovalka, lepa mlada in bogata dama, je na kraljevo vprašanje: "Kaj zamorem storiti za Vas, cenjena gospa?" odgovorila hrabro: "Prišla sem Te vprašati, ako me hočeš ziniti." Šestinsedemsetletni starček-kralj se je rahlo nasmehnil ter odgovoril: "Hvala Vam, jaz sem prestar" in jo na to spoštljivo spremlil do vrat.

Ogrsko.

Iz Kolonije se poroča, da so se dne 11. maja v tem mestu sešli delegati velikih parobrodniških družb z namenom ustanoviti novo parobrodno družbo, koja bi prevažala potnike iz pokrajini ogrske krone med reko in New Yorkom. Ta družba bo ustanovljena le radi tega, da konkurira od ogrske vlade za prevoz potnikov pooblaščen prekomorski parobrodni družbi "Cunard Line". Natančno poročilo glede izida konvencije je še neznan, vendar se pa vsestransko potrjuje, da dotične družbe delujejo na to, da dobe oblast ozioroma dovoljenje od ogrske vlade prevažati izselnike na svojih parobrodih, da bi tako škodovali Cunard črti.

Avstrija.

Zopet preti velik štrajk na Dunaju. Stavbniška družba in kontraktori so zavrgli zahteve 40,000 zidarjev in zidarskih pomočnikov. Poroča se, da zna nastati velika kriza, ako ne bo štrajk kmalu poravnana, kajti cena živeža je že sedaj silno visoka.

Kdor rojakov želi imeti stalno stanovanje in dobro brano, naj se blagovoli obrniti na upravnništvo "Glas Svobode".

Ameriške vesti.

Strasna eksplozija v premogokopu.

Ravno ob zaključku lista, došla nam je iz Carbondale, Ill., grozna novica, da je v tamošnjem premogokopu Muddy Coal & Iron Company eksplodiral plin, ko je bilo največ delavcev pri delu. Ubilo je 20 oseb in 80 drugih je nevarno poškodovanih. Ponesrečenci so večinoma sami Italijani.

Kadar mož spava, ga žena vara.

Pod tem zaglavjem piše "Waukegan Daily Sun" z dne 10. maja sledeče: Ko je zadnje noč John Osink nič hudega sluteč mirno v svoji postelji spal, pobrala je njegova 30-letna žena vse, kar je bilo vrednostnega pri hiši, ne izvzemši ves njegov prihranjeni denar, vzela enoletnega fantka iz zibelke v naročje in jo v spremstvu svojega zunaj čakaajočega ljubčka, 18letnega Matije Škofa, popihala na kolodvor, da bi se odpeljala v Colorado. Prišedša na postajo, zahtevala sta od blagajničarja tikete, a ker ju ta ni razumel, poklical je policaja na pomoč in ker ju i ta ni razumel, skočil je po slovenskega saloonarja Josip Polanski. Še le ta je potem raztolmačil, da potnika nista mož in žena, na kar ju je policaj odpeljal v "spehkarstvo", kamor se je drugi dan poklical tudi Osink. Razume se, da je bil varani mož silno presenečen, ko je zvedel, kaj se je zgodilo, a v svoji velikodušnosti je odstopil od vsakega zasledovanja, na kar sta bila ljubčka kaznovana le na plačilo \$20 in poravnavo sodnijskih stroškov, skupno \$37. Po končani obravnavi je Osing odpeljal svojo ženo z otročičem domov, Škof pa je bil oddan policaju Tirelu, koji ga je sramotno podil iz mesta.

Sramota za Slovence! In take svinjarije se dogajajo v največji slovensko-katoliški naselbini v Ameriki. Pa, kaj hočemo, kakršni dušni pastir, take njegove ostržene ovčice in — da maziljeni Plevnik ni dosti pridra, stoji že davno pribito!

Štrajk v St. Louisu.

Narodna organizacija bo, v slučaju, da bi se lastniki hotelov in restavracij protivili predlogom strežnikov in natakarjev, poklicala še druge unioniste štrajku na pomoč. Zavezala se je tudi v slučaju izpraznjenja blagajnic posameznih unij, zalagati štrajkarje iz svoje blagajne.

Štrajk v Topeki.

Iz Topeka, Kans., se poroča, da so sinoči takozvani "handy men" in strojevodni pomočniki v Atchison, Topeka & Santa Fe delavnih zavstavljeni. Železniški uradniki zatrjujejo, da oni ne vedo o nobenem poročilu glede štrajka ter da so pripravljene svoje delavnice napolniti s skabi.

Opozarjamo rojake, sosebno pa čikaške društva na današnji oglas Mladiča & Medice, koja sta prevzela v svojo last splošno znani "saloon", "Narodno Dvorano," sedaj — "Slovenski dom" na vogalu 18. ooste in Centre Ave. Tudi slovenska stvar naj uspeva v Chicago!

P. N. NAROCNIKOM!

Ker je mnogim cenj. naročnikom in somišljenikom našim potekla naročnina, presimo opetovano za točneje pravnisanje svojih obveznosti. Nikakor ne moremo vspevati z listom, ako se nam cele tistih par centev za naročnino oteguje. Vsako delo je svojega plačila vredno, takei to. Upamo, da ta opomin ne ostane brez vspeha in da bo storil v bodoče vsak naročnik svojo dolžnost.

UPR. "GL. SV".

Pozor!

Proda se 5 naslonjačev (stolov), 2 peči (eno za sobe greti in drugo za kuhno na plin) in eno mizo. Vse se proda po prav nizki ceni. Natančneje o tem se izve na št. 5 W 2nd Pl., Chicago, Ill.

MESTO CHICAGO.

Nova bolnišnica.

Gospa Maurice Porter je darovala \$75,000 za zgradbo nove bolnišnice. Poslopje bo veličastno in namenjeno blagim namenom. V tej bolnici se bodo vzgojevali in zdravili samo ubožni otroci. Izborna ideja! — Ta velikodušni dar je provzročila pravzaprav gospa Sarah B. Tyson, koja je v nekem govoru tudi omenila, da je Chicago v tem oziru eno zadnjih mest. Govor je napravil na blago gospo močan utis, vsled česar je takoj darovala imenovano svoto za zgradbo te bolnice, koja se bo imenovala "Maurice Porter Hospital".

Chicago — gnezdo roparjev.

— V ponedeljek za ranega jutra sta dva neznan "sporta" v pričlo Rufus Dickmana, blagajnika v Kinsley restavraciji, izpraznila denarnico v znesku \$1200. Blagajnik Dickmann je na sumu kot "postranska roka" in je v preiskavi. Policija še ni dobila roparjev in dvomi o informaciji in popisu roparjev. Blagajnik se zagovarja in trdi, da je nedolžen.

— Včeraj o polnoci so štirje dobro opravljene mladeniči oropali krčmarja Viljema Russella, 1201—47. ulica. Ko jim je zadnji hotel postreči za zahtevano pijačo, mu je jeden izmed četvorice pomolil revolver pod nos ter ga zaprl v ledenico. Na to so zvezali zraven stoječega pivca, pobrali iz registra \$12 v gotovini in mirno odšli iz gostilne.

Do St. Louisa v čolnu.

Sedem mladeničev je sklenilo dne 15. maja odjardati po Michigan in Illinois kanalu na Illinois river in potem po Mississippi reki do St. Louisa v malem čolnu. John Smith, sin Tomaža A. Smitha, predsednika "drainage board", je izvoljen voditeljem imenovane družbe. Če ne bo družba imela prevlekih ovir, bo vže 25. maja v St. Louisu na razstavi.

Vera — usoda.

"Dr. Oetoman Zar Adusht Hanish (to je neke vrste bog, ki ima jako versko-hungarske ideje, enako Mohamedu in tudi neloliko Dowieju, alias Eliju II. oziroma III.) je včeraj pobegnil iz Chicago. Vzrok njegovemu begu je "pure and simple", kakor pravi Anglež. Isti je namreč učil neko novo vero, vrtečo se okoli sonca, povzdigoval svojo nadnaravno (?) močjo in strastno priporočal post. Pred par dnevi pa se je temu bogu pripetila nesreča. Jedna njegovih vernic je po štiri-desetdanskem postu znorela in se nahaja sedaj v Lakeside bolnici. Sorodniki žrtve so naznanili to zadevo policiji, katere sedaj preiskuje in nabira informacije o tej novi veri ter išče Hanisha. Kedo ve, ako bo dr. bog Hanish kos policiji! Kakor vse ostale vere ozioroma njih razširjevalci, obstoji tudi ta vera na podlagi nikoli polne bisage. Še le pred par leti je prišel Hanish brez centa v žepih v Chicago, a sedaj poseduje vže čez \$40,000 vredno poslopje — tempel, a koliko pa še druge gotovine. Omenimo naj še, da je bil bog dr. Hanish naklonjen bogastvu in krasoti.

Štrajk v Chicagu.

Pogodbe, sklenjene med delavci in delodajalci so večinoma potekle s prvim majem. Delavstvo tu v Chicagu se dobro zaveda svoje stanovske dolžnosti. Ni dneva od pravega maja, da bi se ne slišalo o štrajku. Pred par dnevi je sklenilo 2750 mož pustiti v 6 delavnih delo in stopiti v boj proti delodajalcem.

— 900 knjigovezcev je zastavkalo v terek. Istega dne je ostavilo delo čez 300 izdelovalcev cigar.

— Izgred voznikov, kateri ovirata čez 25,000 postavljalcev poslopj pri njihovem delu, se upa, da bo tekom 48. ur poravnana.

— Ekspresni vozniki in sprevozniki, 150 mož po številu, vsi vposleni pri Adams Express Co., prete s tržjkom. — "Baggage and Parcel Delivery" unija je vprašala za počišanje tedenske plače od 75c za 900 mož. — Strojevodje pri Illinois Central R. R. Co. so vložili resolucijo za počišanje dneine in deveturni delavnici.

"Glas Svobode"

Prvi svobodni list za slovenski narod v Ameriki.
Izdajatelj in urednik:
MARTIN V. KONDA
FRANK M. MEDICA

"Glas Svobode" izide vsaki petek za celoletno naročilo: za celo leto ---- \$1.50 za pol leta ---- 75c

ZA EVROPO:
za celo leto --- kron 10
za pol leta --- kron 5
Posamezni list po 5 centov.

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]

is the only union labor paper in America; edited & published every Friday in the Slovenic language by **M. V. KONDA, & F. M. MEDICA,**

"Entered July 2, 1903, at Chicago, Ill., as second-class matter, under Act of Congress of March 3, 1879"

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

Naslov za dopise in pošiljatve sledi:

"GLAS SVOBODE"

563 Taroop St. Pilsen Sta. Chicago, Ill.

•• DOPISI. ••

Iz La Salle, Illinois.

Francek-kerikalček kot simpatičen pripovedovalec in Janez-reporter.

(Zadnji pride k prvemu na obisk.)

Janez: Prišel sem, da poizvem zopet kaj novega o lasallesko-slovenskih razmerah. Kakor čujem, se bo 16. in 17. maja vršil cerkveni bazar (fair) in sklenil sem, da se ga udeležim tudi jaz s svojo zarochenko ter upam, da bom sprejet kot prvi narodnjak.

Francek: Hm, tu se ne smete zvati narodnjaka, ker ta beseda je tukajšnjim Slovincem še nerazumljiva, nekateri se pa direktno potegujejo za klerikalno stranko, čeprav jih T. zmerja za "graner greenhorn".

J.: Well, pa bolem rekel za časa bazarja, da sem i jaz klerikalček in tako bom gotovo vstregel vsem.

F.: No, no tako to se ni, ste li klerikalček, socialist, liberalček ali celo anarhist, samo da imate v žepih dovolj evcenka pa bo vse — O. K.

J.: Denarja rayno preveč nimam, toda če mi ga bo primanjkovalo potrudim se do "mormončka" in pri njem upam dobiti vsaj za tikit.

F.: Upanje sicer svobodna stvar, a rečem Vam vendar-le, da bodele pri njem slabo naleteli. Se mi je v spominu, kako je rojaka, prišedšega k njemu brez ene roke, prosil miloščine, z grda odslavlil, ne da bi mu podaril — cent, That is his simpaty for poor man. Mazi-jenci so pač vsi enaki!

J.: To je sicer slabo spričevalo za enega duhovnika, toda jo bom že skušal na en ali drugi način zviti. Če se mi vse posreči, začel bom z agitacijo za narodno stvar in taka agitacija je sosedno tu v La Salle skrajno potrebna.

F.: Ne vem, kako se Vam bo obnesel Vaš trud; Tonček trdi, da ima mnogo več rojakov za sabo, ki bi se podpisali rajši za nazadjaštvo, kakor takih, ki bi hoteli stopiti pod zastavo napredka.

J.: Make no difference! Ravno Pereščani bodo postali drugih misli, kakor hitro se bodo zavedli, kaj je prav in kaj ne.

F.: Ne vem, če bo to, kajdaj mogoče, kajti ravno oni so izjavili, da slov. cerkve občani ne potrebujejo cerkvenega odbora in da je naš Tonček straight gentleman.

J.: Slišal sem, da nameravajo La Sallečani graditi novo cerkev, bo baš menda resnica, kajti takih in enakih govorice se ne manjka. Kaj pa s podučevanjem jezikov?

F.: Naš cerkveni predsednik se je pri cerk. seji 10. aprila izrazil, da ne zamoremo plačevati slov. učitelja in nemško-angleške učiteljice, vsled nezadostnega števila otrok. "Gaspud" (Tonček) rečejo, naj g. predsednik napravi več otrok. Good advice pobožnega! — Novonastopivši cerkveni tajnik izraža svoje mnenje o računih z dne 13. septembra 1903. Tonček ga hitro vstavi, rekši: Vi tajnik pa kar molčite, Vi še abecede ne znate.

J.: Slišal sem, da se je organizovalo tu neko novo društvo s fraki, sablami in rudičim križem na čelu, ali je res?

F.: Da, in prav dobro ga pihnejo. J.: Ali kaj vendar pomeni križ na čelu?

F.: Ta križ pomeni, da bomo imeli toliko časa, dokler ostane T. v La Salle, vsi skupaj en velik — križ. Nedavno je izdal knjižico z enoletnim računom. V isti učilnici 6 cerkvenih zapovedi, vzlic temu, da se nam je v šoli le od sedmih govorilo.

J.: Well, vel., za danes imam zadosti. Jaz odhajam.

F.: Še en trenutek! Tukajšnji rojaki ugibljejo na kak način bi preskrbeli maziljenemu Tončku kuharico, namesto kuharice. No, pa drugičrat zopet kaj o narodnih razmerah in o g. P. P., za kojega so že zdavna limanice nastavljene.

Prospectus.

Kaj je mislil Bonaparte o Rusiji.

Vzlic raznim vspehom — če smemo sploh zaupati ameriško-japonsko-angleškimi poročilom v tem oziru — katere so Japonci dosegli proti Rusom, bi bilo zanje dobro, ko bi prej pazno in skrbno razmotrivali, kaj je Napoleon Bonaparte mislil o svoji vojni proti Rusiji.

V kratkih letih, katere je veliki Napoleon preživel pred svojo smrtjo na otoku St. Helena, je imel večkrat priliko govoriti o svojem vojevanju. Ti pogovori z njegovimi zaupniki, so se do današnjega dne v raznih knjigah vzdržali. V vsakem pogovoru o svoji vojni z Rusijo, je smatral on to podjetje kot najglavnejšo zmoto svojega življenja. Vedno je poudarjal, da bi bilo in je za vsakega, tudi največjega vojskovodjo najbolje, ako pusti Rusijo iz svoje igre.

V teh pogovorih se je izrazil v odstavkih tako-le:

Vojevanje proti Rusiji me je uničilo.

Jaz bi ne začel vojske proti Rusiji, ko bi me drugi ne skušali prepričati, da mi bo in če ona napovedala vojno.

Rusija bo končno postala gospodarica celega sveta.

Ko bi se jaz ne bil oženil z Marijo Louise, bi ne bil napovedal Rusiji vojne. (Pričakoval je namreč z ozirom na to ženitvijo od Avstrije pomoči, a je ni dobil.)

Očitno se mi je, zakaj se nisem pustil ubiti v bitki pri Waterloo. Jaz pa mislim, da bi bilo bolje, če bi bil umrl v Rusiji.

Položaj Rusije je tak, da ji ponuja priliko podjarmiti celi svet.

Morebiti je bilo napačno pričeti vojevanje, zaključeno pri Waterloo. Nisem pa takrat mislil, da se bo tudi Rusija udeležila te zadnje bitke.

Ako bi imel jaz v Rusiji še dvestotisoč mož več, bi bil tudi te zgubil.

Ze v Moskvo dospeljšega, bi me moralo biti konec.

Tako je mislil in govoril veliki vojskovodja, kateri je podjarmil vso zapadno Evropo in katerega je "vojevanje z Rusijo potlačilo v prah. Japonci niti približno ne nameravajo tega, kar je Napoleon I. očrtal proti Rusiji in vendar so Rusi ostali taki, kakršni so bili: hrabri, vstrajni, zaničevajoči vsako nevarnost, udani do zadnjega dlhjeja belemu caru. Rusko-japonska vojska bo nehala s strašnim porazom Japoncev. Počivajoča neizmerna množica ruskega naroda bo dobila potem duška in nova doba Slovečanstva se bo začela! V teku te dobe pa se bo razvil prvi duh svobode in sloveškega napredka. A. T.

Ako nečeš socializma.....

Ako nečeš socializma, potem ne maraš slediti Kristusu, kateri je rekel: "Ljubite se med sabo, kakor vas jaz ljubim."

Ako nečeš socializma, nehai izgovarjati besede svetega pisma, katere uče, da bodo revni in ponižni zasedli zemljo.

Ako nečeš socializma, potem ne pripisuje nobene veljave besedam svetega Pavla: "Kdor ne dela naj ne je."

Ako nečeš socializma, tedaj ne moli: "Pridi k nam tvoje kraljestvo, zgodi se naj tvoja volja, kakor v nebesih, tako a na zemlji."

Ako nečeš socializma, potem si zoper Kristusove besede: "Oni, kateri hoče biti velik med vami, naj bo vaš služabnik."

Ako nečeš socializma, potem opusti načelo "o veseljni očetnivi božji in o vsoljnemu bratstvu ljudi".

Ako nečeš socializma, potem nehai učiti pravico vsem ljudem in učiti

posebne pravice bogatinom in zatiranje revežev.

Ako nečeš socializma, tedaj zavrzni Kristusov nauk o bogastvu: "Kako težko bodo oni, imajoči bogastvo, prišli v nebeško kraljestvo."

Ako nečeš socializma, zavrzni Kristove besede o vojski. Ako bo začel socializem vladati, tedaj se bodo besede preroka Izaija izpolnile: "Oni bodo svoje meče skovali v pluge, svoje pišce pa v srpe. Narod ne bo več proti narodu vzdignil meča in nič več se ne bo učilo o vojevanju."

Ako nečeš socializma, tedaj zavrzni besede Kristove in one svetega pisma. Ker, ako se te besede uresničijo, bo zavlada socializem. Uspehi tvoje cerkve so zato tako ničevni, ker je zatajila Krista in se prodala kapitalizmu.

Petrova skala.

V. K. iz Rima, 25. nov. XVI.

Časih ni napačno, če vzame človek kakto starejšo knjigo v roke, zakaj zgodi se, da izve iz nje kaj takega, kar je sedanjemu rodu popolnoma neznano. Tako so zgodovinarji iztaknili v knjigi "Pitaly", ki jo je svoj čas izdala slavnoznanca lady Morgan, jako interesantno poročilo o stolu sv. Petra.

Ta prestol sv. Petra (cattedra) se nahaja v Petrovi cerkvi v Rimu. Legenda pravi, da je Peter pripeljal ta stol iz Antiohije v Rim. Sicer ni ravno verjetno, da bi preprosti ribič, ki ni imel prav nič premoženja, mogel poseben stol voziti s seboj na svojih potovanjih ali cerkev se za take neverjetnosti v svojih legendah ni nikdar dosti brigala.

Zgodovinarji tudi trdijo in so to svoje trditve podprli z jako tehtnimi in prepričevalnimi dokazi, da namreč sv. Peter sploh ni bil nikdar v Rimu, in da v apostolskih časih sploh ni bilo cerkva, kjer bi se bili postavljali prestoli. Sv. Peter je živel ob milodarjih in je peš hodil po svetu in to tudi ni moglo biti drugače, saj so prvi kristijani bili iz najnižjih in najrevnejših slojev ter splošno zaničevani, tako da tudi pri najboljši volji niso mogli apostolom dosti pomagati. Toda to so naposed postranske stvari.

V Rimu, v cerkvi sv. Petra imajo torej prestol apostola Petra in ga prav radi pokažejo. To se pravi: Kazejo samo futral, v katerem se nahaja ta prestol, nikdar pa ne pokažejo prestola samega.

Ze benedektinec Tillemont se je prav odločno priprijel nazora, da ta prestol ni pristen. Ta duhovnik je resno dvomil, da je bil sv. Peter v stani vlačiti seboj poseben stol, sicer pa tu vprašuje, kdo da je po Petrovi smrti ta prestol shranjeval. Tudi je opozarjal Tillemont na Boronijevo poročilo, da je ta prestol lesen, med tem ko so ohranjena sporočila nekkih prič, ki so bile navzočne, ko je ta prestol l. 1666. dobil zlat futral, in ki pravijo, da je ta prestol slonokoščen.

Začetkom 19. stoletja so prišli Francozi v Rim. Ti Francozi so bili jako radovedni in niso imeli prav nič respekta pred nobeno stvarjo, niti pred skrivnostmi cerkve svetega Petra. In lady Morgan, jako resnicoljubna in vseskoz verodostojna dama poroča, da so francoski učenjaki bili tako predrzni, da so odprli futral, v katerem se nahaja prestol svetega Petra in našli na prestolu z arabskimi črtami napravljeni napis: "Ni boga razun Alaha in Mohamed je njegov prorok".

Ves Rim želi, naj bi vatikanska gospoda klicala komisijo nepristranskih učenjakov in pustila, da pregledajo prestol sv. Petra. Ti učenjaki naj doženo, če je res na tem prestolu, ki je temelj rimskega katoliškega papeštva zapisano: Ni boga razun Alaha in Mohamed je njegov prorok. Toda — vatikanska gospoda se ne gane in ne da odgovora, dasi je papež sam v takih stvareh jako razumen mož in je ravno sedaj izdal ukaz, naj se revidirajo relikvije in naj se nekatere odstranijo. Papež sam priznava, da je na svetu nekaj nepristnih relikvij — kar je sicer popolnoma naravno — ljubljansko državno pravništvo pa je zadnjič konfiriciralo moj dopis, v katerem sem nepristnost nekkih relikvij dokazal s številkami. Državno pravništvo v Ljubljani je torej bolj papeško, kakor rimski papež sam! Svetujem slavnemu državnemu pravništvu, naj povpraša v Mantoni, kako je sedanjji papež v tisti škofiji postopal z relikvijami. Odstranil je namreč iz raznih cerkva več sto re-

(Dalje na 3. strani.)

Društvene vesti.

Društvo sv. Petra in Pavla Pzživlja vse svoje ude, da se zanesljivo udeležijo zborovanja vsakega 13. v mesecu v dvorani na S. Santa Fe Ave. st. 1207 PUEBLO, COLO

Bratsko društvo: "SOKOL" spadajoče k J. S. K. J. ima svoje redne seje vsako tretjo nedeljo v mesecu v društveni dvorani na 502 S. Santa Fe Ave. Društveni zdravnik je Dr. Chr. Argyr na 1210 Berwind Ave.

K mnogobrojnem pristopu v čilo društvo vabi vljudno ODBOR. PUEBLO, COLO.

NAZNANILO.

Naznanjava rojakom, Hrvatom in drugim br. Slovanom, da sva kupila veliki, splošno znani

.....SALOON.....

pod imenom "Narodna dvorana," sedaj "Slovenski Dom". Priporočava o občinstvu, posebno raznim društvam veliko plesno dvorano za razne zabave in druge dvorane za društvene seje. V saloonu "pool table" in glasovir. Točiva pristno pilzensko pivo in drugo izborno pijačo. Potniki dobre pri naju prenočišče in vso postrežbo. Vsi dobro došli!

Mladič & Medica

587 So. Centre Ave., na vogelu 18. ceste Chicago, Ill.

Ferdinand Petsche

576 W. 21. STREET okrajni notar v zvezi s o. k. austr. konzulatom. Glavni agent METROPOLITAN LIFE in NAT. NORTHWESTERN FIRE INSURENCE.

URBAN BRO'S

pagrebni.

393 W. 18th. St. Chicago, Ill. CENA IN DOBRA POSTREZBA

ZA ameriko pentirane Harmonike, izvrstno delo, se dobe samo pri Slovincu John Golob 203 Bridge St. JOLIET, ILL.

F. J. SKALA & CO

320-322 W. 18. ulica

ČESKO-SLOVANSKA BANKA.

Posiljanje dolarja, izmenjevanje tujih denarjev, izterjatov denarja in vrednostnih stvari po celem svetu, posebno v Avstro-Ogrski in Zdr. državah.

Ustavljanje plačilnih in drugih pravnih listin. Dedščine. Zastopniki družb: bremške, hamburske, antverpske, rotterdamne in francoske prekomorsko-vožne črte. V New Yorku in ostalih evropskih pristaniščih sprjimo potnike naši zastopniki. V slučaju zadržka oziroma zaprek potnikov, obrnite se na nas.

500 mož potrebuje za Rainerjevo pivo in Bourbon Wiskey piti, fine smodke kaditi in se veseliti.

Razposilja staro belo in staro črno vino po 50 centov, ter star grape brandy po \$2.75 gaion.

ANTON KRIZE, OAT HILL, NAPA CO. CAL.

Ako hočeš imeti fine slike, idi k fotografu

LIEBICH-u

80-86 Euclid Ave.

Cleveland, Ohio.

Anton Sukle

PUEBLO, COLO 604 S Santa Fe. Priporočam svojo gostilno, kjer točim vedno sveže pivo in žganje. TELEFON 692 Red in 373 Black

Pozor!

Kaj pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pust si jih zaliti s zlatom ali srebrom kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

B. K. SIMONEK

ZOBOZDRAVNIK

544 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILL. Tel: Morgan 433.

Novoletne obleke in površniki -overcoats,-

najnovije mode, najnovjšega sukna in dobrega kroja.

Ni zavoda v Chicagu kateri, bi imel lepšo in večjo izbor, kakor jo dobite pri nas za ceno od \$7.50 do 25.

Moški moderni klobuki,

mehki in trdi, vseh najnovjših mod, fabrikatov in barv, jamčeni:

\$1.45, \$1.95, \$2.45, \$3.00.

ODEVNI ATLAS SPOLEČNOST

južno-zahod. vogel Blue Island Avenue in 18. ulice. JELINEK in MAYER, lastnika.

SLIKA PREDSTAVLJA

uro za dame.

Pokrovi so pretegnjeni z zlatom! Gold fited, jamčeni za 20 let. Kolesovje na razpolago Elgin ali Waltham. Zdaj samo

\$12.50

Mož, ošreči svojo ženo in kupi ji uro za božično darilce.

Jacob Stonich

89 E. Madison St. Chicago, Ill.

SLOVAN K SLOVANU!

LETO JE TU!

Naša bogata zaloga unijskih, najmodnejših oblek in površnikov je popolna. Vsa obleka je izdelana od unijskih krojačev in so najmodnejše in najcenejše na trgu. Pri nakupu oziroma naročilu te nove zaloge smo dali posebno pozornost na to, da bi te naše obleke najdalje v modi ostale in da bi cenj. odjemalcem, kakor smo dosedaj, tudi v bodoče ugajali. Ceno naših oblek in površnikov so

OD \$6.00 DO \$20.00

Ezvolite si naročiti najmodnejšo obleko ali površnik? Naša večletna skušnjava v tem poslu vam jamči, da vam napravimo po vaši volji in okusu obleke in površnike iz naše velike zaloge vsakovrstnega domačega ali importiranega sukna za tako nizko ceno, kakor nikjer drugod. Naročena obleka ali površnik od \$12.00 naprej.

J. J. DVORAK & CO. UNION CLOTHIERS AND TAILORS. 598-600 BLUE ISLAND AVE.

Govorimo slovensko. Vprašaj po številki 10

Yondorf Bros

SOLIDNA TRGOVINA Z OBLEKO.

365-367 Blue Island Ave. cor. 14th Str.

Naša zaloga moških in mladeniških spomladnih in poletnih oblek je dogotovljena. Obleke najboljšega kroja po primerni ceni.

MOŠKE OBLEKE in površne spomladne sukne najlepšega kroja po \$10.00
MOŠKE OBLEKE iz najboljšega sukna in podlage najnovije mode po \$15.00
OBLEKE ZA DEUKE IN OTROKE, novomodne in izbornega kroja od \$2.50 do \$7.50

Pridi in prepričaj se sam. Solidna postrežba in za vsakega enaka cena so naš amot.

365-367 Blue Island Ave. cor. 14. St.

Slovenska Narodna Podporna Jednota

s sedežem v Chicago, Illinois.

Predsednik: JOHN STONIC, 566 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 Podpredsednik: MIHAEL STRUKELJ, 519 Power Str., Johnstown, Pa.
 I. tajnik: FRANK MEDICA, 563 Throop Str., Chicago, Ill.
 Pom. tajnik: FRANK PETRICH, 563 Troop Str., Chicago, Ill.
 Blagajnik: FRANK KLOBUCAR, 9617 Ewing Ave., South, Chicago, Ill.
 Nadzor-
 niki: DAN BADOVINAC, P. O. Box 193 La Salle, Ill.
 MARTIN KONDA, 563 Throop Str., Chicago, Ill.
 ANTON MLADIC, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.
 Poradni
 odbor: JOS DULLER, 416 Washburn Ave., Chicago, Ill.
 MARTIN POTOKAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 MOHOR MLADIC, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 Bolniški
 odbor: JOHN VERICAJ, 674 W. 21st Pl., Chicago, Ill.
 JOS DULLER, 416 Washburn Ave., Chicago, Ill.
 ANTON MLADIC, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.

VSE DOPISE naj blagovito društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika Frank Medica; denarne pošiljave pa blagajniku Frank Klobučarju.

NAZNANILO.

Razen naslednjih društev, ki so bila zastopana na prvem glavnem zborovanju S. N. P. J.:

- "SLAVIJA" št. 1; Chicago, Ill.
- "TRIGLAV" št. 2; La Salle, Ill.
- "ADRIJA" št. 3; Johnstown, Pa.
- "BRATSTVO" št. 4; Steel, O.
- "NAPREJ" št. 5; Cleveland, O.
- "BRATSTVO" št. 6; Morgan, Pa.
- "PROSVIETA" št. 7; Allegheny, Pa.
- "DELAVEC" št. 8; So. Chicago, Ill.
- "BRATSTVO NAPREJ" št. 9; Yale, Kans.

so snujejo in so priglasiła svoj pristop k S. N. P. J. štiri nova društva in sicer: v Rooksprings, Wyo; Claridge, Pa; Irwin, Pa. in Ravensdale, Washington.

Kot posamezen član pristopil je k S. N. P. J. brat George Košak v Durango, Colo. Njegovo zdr. spričevalo je po jednotnih pravilih v redu; istotako je poravnal določeni prispevek na Jednoto.

Društva, ki se niso vposlala vseh svojih zdravniških spričeval, naj store to kar najhitreje, ker v par dneh se razpiše prvi navadni aseament na vse ude Jednote.

(Dolje iz 2. strani.)

likvij, ker ni bilo dokazov, da so pristne. V Ljubljani pa se niti številke ne smejo navesti.

Tudi v zadevi prof. Loisyja je nekaj novega poročati. Kakor mi je slavno uredništvo sporočilo, sta dr. Ušeničnik in dr. Krek zadnjič v Ljubljani prof. Loisyja kar pohodila. V tolažbo tema dvema korifejama bodi povedano, da je komisija, ki je pretresala zadnje Loisyjevo knjigo, to delo res obsodila, češ, da nasprotuje nekaterim katoliškim dogmam. Tudi pariški kardinal-nadškof je bil knjigo obsodil in je torej z izrekom omenjene komisije dobil zadoščenje. Toda to zadoščenje ni popolno. Komisija je pač Loisyjevo knjigo obsodila ali — obsodba se za sedaj ne objavi. Papež je objavljene sistriral. Zadržuje se, da zato, ker je upati, da Loisy svoje "zmote" spozna in se podvrže. V resnici pa se obsodba ni razglasila, ker se Rim boji, da nastane na francoskem razkol, kajti polovica francoske katoliške duhovščine z enajstimi škofi vred stoji odločno in neustrašno na stališču, ki ga je označil tisti prof. Loisy, ki sta ga zadnjič v Ljubljani mesarila dva taka duševna prilikačca, kakor sta dr. Ušeničnik in dr. Krek!

Stari Radecky, avstrijski general.

Stari Radecky je preštudiral mnogo vojaških služb, a nikoli ni imel priložnosti spoznavati samega sebe, dokler ni dosegel 83. leto svoje starosti in izvojeval veliko zmago pri Novari. Od onega časa je bil okičan s slavo. To jasno kaže, da ne smemo nikoli obupati ali celo misliti, da smo radi starosti zgubili priložnost doseči kaj novega. Ne dopustite, da bi vas leta izkoriščala. Imejte veselje in ljubezen do samega sebe. To vam je kaj lahko in bodite prepričani, da si ohranite vašo telesno moč s Trinerjevim ameriškim zdravilnim grenkem vinom. To zdravilo je sestavljeno iz čistega, naravnega grozda in najboljših zelišč, ki so zdravniško priporočena. Ono deluje v prvi vrsti na želodec in drob (čreva) ter regulira zahod in prebavo povzilih jedil. Vsaka jed vpliva dobro na želodec in stvarja novo zdravje kri. To zdravilo daje moč prebavnim organom in očisti kri vseh škodljivih snovi. Ako imate vnetje kakršnekoli vrste, nečisto polt, slabo prebavo, rabite Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino in pomagano vam bode. Dobi se v vseh lekarnah in dobrih gostilnah ter pri edinem izdelovalcu Jos. Trinerju, 799 So. Ashland Ave., Pilsen Station, Chicago, Ill.

POZOR ROJAKI!

Naznanjamo tem potom vsem onim, ki so se že oglašili in drugim, da imamo knjižico: "ZRTVE RAZMER" ali "ZAPISKI KRANJSKEGA KAPLANA", že gotovo. Od danes naprej nam je vsako naročilo dobro došlo in bo točno izvršeno. Cena knjižici s poštnino vred, je 25c.

Uprav. "Gl. S.

RAZNO.

"Kjer so farji, tam so d' narji."

Piše "Slov. N." z dne 25. m. m.: "Slovenec" poroča z velikim veseljem, da je neki klerikalec, ko se mu je reklo, da škofova zavarovalnica nič denarja nima, ponosno odgovoril: "Kjer je zima, tam je led; kjer so čebele tam je med; kjer so farji, tam so pa d' narji." To je čitati na tretji strani sobotnega "Slovenca" med novicami iz cerkniške okolice. "Kjer so farji, tam so d' narji!" To je resnično; se nikoli ni "Slovenec" take resnice zapisal. Denarja ima kakor listja in trave. Bisaga hodi vedno okoli. Samo v Avstriji ima katoliška cerkev 814 milijonov kron premoženja. Se leta 1830 so znalsli letni dohodki katoliške cerkve 17 milijonov kron, l. 1900. pa že 61 milijonov, pomnožili so se torej za 253 odstotkov; l. 1830. je imela cerkev 114 milijonov premoženja, l. 1900. pa že 814, njeno premoženje se je torej v 70 letih pomnožilo za 700 milijonov kron ali za 610 odstotkov. To pač kaže, kako resnična je pesemca, ki jo je zapisal "Slovenec": "Kjer so farji, tam so d' narji" — zlomek je le, da imajo farji samo grablje, s katerimi vedno več denarja nagrabijo v bisago — ne dajo pa nikesar!

Samomor vojaka-beguna.

Od 97. polka iz Trsta je pobegnil vojak V. Martinek. Poveljstvo je obvestilo goriško policijo, da pride begun po nekó priporočeno pismo na pošto. Na pošti ga je res pričakal redar ter ga zgrabil. Martinek je v hipu potegnil revolver, in dasi ga je redar udaril s sabljo po roki, vendar si je pognal kroglo v usta ter vsled tega v bolnišnici umrl.

Star pohotnež.

Okrožno sodišče v Rovinju je obsodilo 82letnega lastnika Desepijeva hospica v Čresu, Andreja Dobrovicha, zaradi hudodelstva proti pravosti v 13letno ječo. Ali bo pač prestal vsó kazen?

Roparski umor.

V Vel. Varadinu sta brata Aleks. in Štefan Sinta, prvi železniški praktikant, drugi kápar, na grozovit način umorila gostilničarko, vdovo Szabo. Ubiti sta rezala prste, ker ništa mogla drugače odnesti prstanov. Tudi uhane sta ji iztrgala iz ušes. Vse to se je zgodilo pri belem dnevu. Zloglasna brata imata že baje več roparskih umorov na vesti.

Morilec svojega očeta oproščen.

Kasacijsko sodišče je odbilo pritožbo državnega pravdnika proti oprostitvi nekega Leonardelija iz puljske okolice. Isti je namreč svojega zapravljivega očeta, ki je hotel podariti celo svoje posestvo svoji prilježnici, s škarjami zaklal. Porotniki so izrekli, da je bil v silobranu ter šo ga oprostili.

Punt zaradi vojaških naborev.

V Belényosu na Ogrskem se je ob priliki letošnjih vojaških naborev spuntalo prebivalstvo ter navalilo na

naborno komisijo. Podpolkovnika Lausch in Lukács ter komitatni predsednik Jancsó so bili v smrtni nevarnosti, ker bi jih bili prebivalci gotovo ubili, ako bi ne bili o pravem času prihiteli orožniki. Med puntarji in orožniki je nastal pravcati pretep, v katerem je bil eden orožnik smrtno ranjen.

Vsled ekstremnega čaščenja Marije in svetnikov je prišel Kristus v nekako podrejeno vrsto. Tako pripoveduje sloveči Alfonz Liguori v svojih spisih o Marijinih čudovitih: Neki hudodelnik je umrl brez pokore. Kristus ga je obsodil v pekel in že so prišli hudiči po njega, tedaj je vstopila Marija ter izjavila, da se mora sodba prevreči, ker je hudodelnik vsako soboto molil eno čišenasimarijo. Jezus je ugovarjal, toda končno se je moral udati. — Podobno povest je prinesel pred leti češki koledar sv. Jožefa: Neki ropar, ki je imel veliko zločinov na vesti, je umrl ter je bil "po zaslugah" tudi obsojen v peko. Ker pa je ropar vse svoje življenje častil (?) svetega Jožefa, poklical ga je sedaj na pomoč. In ne zaman, Jožef je prišel ter zahteval, da se sodba spremeni. Ker pa se je Bog upiral, zagrozil je Jožef, da odide z Marijo iz nebes. Ker se je bilo bati, da bi z Marijo se tudi ljubi angeli in svetniki izselili (kam?), se je Kristus udal. — Iz tega vidimo, da nastane celo med sveto družino v nebesih večših domači prepri. — Kakšno malikovanje se uganja s sv. Antonom, je znano. Ta svetnik mora zdraviti svinje in govedo, napolnovati žitnice, dobiti kmetom dobrih poslov, pomagati pri izpitih, v tozbah, da, znani tirolski ropar je izpovedal pri sodišču, da se je priporočil sv. Antonu za "srečen izid", preden je šel s sekuro ubiti in oropati staro preužitkarico. Na Španskem ima sv. Anton še dandanes šaržo dobro plačanega admirala. Pri neki morskii bitki se je baje prikazal v oblakih ter komandiral špansko brodogve. Za to prijaznost mu plačuje izsesata država še dandanes 40.000 peset letne plače. Seveda dobi svetnik svojo plačo skozi malho patrov frančiškanov. O svetnikih se je pisalo in se še piše več kot o Bogu. Dobro, da je molitev "očenaš" še vsaj vedno naslovljena na Boga. Toda tudi se morda še sčasoma spremeni, saj slišimo pri brezkončnih rožnih venicah v cerkvi in doma moliti: "na čast sv. Jožefa; očenaš" — "na čast sv. Luciji; očenaš" itd. Kam so fanatični Rimci potisnili Boga, se vidi najbolj iz napisa na neki novi hiši na Nižje Avstrijskem. "Dies Hans war in Gottes Hand — ist abgebrannt — jetzt wieder aufgebaut, ist's dem heiligen Florian anvertraut". (Ta hiša je bila v požji roki, pa je zgorela — sedaj pa je znova postavljena in sv. Florjanu priporočena).

Socialni klub v Chicagu

ima svoje redne seje vsako prvo in vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 3 uri popoldne na Blue Island 535.

NAZNANILO.

Opozarjam slovenske trgovce — saloonarje in tudi drugo p. n. občinstvo na importirano brinje iz Ljubljane, iz katerega kubam sam najboljši brinjevec! Kdor hoče dobro kapljico brinjeveca piti, naj se obrne na

John Kracker-ja
 1199 St. Clair Str.,
 CLEVELAND, OHIO.

Pozor rojaki!!!

Potujočim rojakom po Zdr. državah, onim v Chicagu in drugim po okolici naznanjam, da točim v svojem novourejenim "saloonu" vedno sveže najfinejše pijače — "atlas beer" in vsakovrstna vina. Unijake smodke na razpolago. Vsaemu v zabavo služi dobro urejeno kroglišče in igralna miza (pool table). Solidna postrežba zagotovljena.

Za obilen obisk se vljudno priporoča:
 MOHOR MLADIC
 617 S. Center Ave. blizo 19,
 ulice CHICAGO, ILL.

KALIFORNIJSKO VINO

na prodaj. Pridelak farme Hill Girt Winery. Dobro črno in belo vino po 35 do 45 centov galon; staro belo ali črno vino 50 centov galon; riesling 55c. Kdor kupi manj kot 50 galonov vina, mora dati \$2 za posodo.

Drožnik po \$2.25 do \$2.75 gal.; slivovja po \$9 gal. Pri večjem naročilu dam popust.

V mnogobrojna naročila se priporoča

STEFAN JAKSHE
 Box 77 Crockett, Cal.

JOHN FERBEZAR

629 S. Santa Fe Ave. PUEBLO.
 Priporočam rojakom svojo novo, lepo urejeno gostilno, kjer točim vedno sveže Walterjevo pivo. Izvrstno žganje in fine smodke na razpolago.

POSEBNO OBVEŠTILO.

Nova prekomorska vožnja čez sredozemsko-adrijskano morje, protakusena

Cunard Line

ustanovljena leta 1840.

Najstarejša prekomorska črta.

8. 26. aprilom je upeljala Cunard Line vožnja iz New Yorka direktno v Trst in na Reko, s prestankom v Neapolju.

Ti izborni in moderni parniki z dvojnimi vijakom, odpljujejo iz New Yorka kakor sledi:

ULTONIA (s dvojnimi vijakom, 10.402 ton) v torek, 24. maja.

SLAVONIA (novi parnik z dvojnimi vijakom, 10.605 ton) v torek, 7. junija.

PANNONIA (nov parnik z dvojnimi vijakom, 10.500 ton) v torek, 21. junija.

In potem vsak četrti večer redno. Radi znižanih cen, obrni se na naše agente. Tudi tretji razred nudi potnikom vse udobnosti. Potrebujemo agente. T. C. Whiting, Mgr., Cor. Dearborn & Randolph Str., Chicago.

VABILO NA

PRVI VELIKI "PIC-NIC"

katerega prisedi

slov. del. pev. zbor "OREL"

V CASINO GROVE na Ewing Ave. bli- V SOUTH CHICAGO.
 zo slovenske cerkve

V NEDELJO DNE 29. MAJA 1904.

Vstopnina za gospode 25centov; dame vstopnine proste.

K mnogobrojni udeležbi vabi vljudno vse rojake in druge brate Slovane ODBOR.

Veliki obletni izlet.

Desetletnica društva

sv. STEFANA štev. I, K. S. K. J.

"Pilsen Grove"

na 40. cesti in Elston Avenue

V NEDELJO 5. JUNIJA 1904.

Vzemi Ashland ali Western karo in premes- Vstopnina za
 titev (transfer) na Elston v Grove. osebo 25c.

C. G. FOUCEK

586 Centre Ave. na vogalu 18. ul.

Najboljša česko-slovenska lekarna v Chicagu

V nji se nahaja tudi pošta, kjer je mogoče pošiljati novce po vsi Amerki in v Evropo. Prodaja znamk in sprejmanje priporočenih pism. Odprto po dnevi in ponoči.

Brzojavni urad na vse strani. Ekspresni urad, pošiljajo se kovčerci in drogo na vse strani Zed. držav.

V lekarni ordinirajo naslednji zdravniki: Dr. Martin Ivec, vsak večer od 6. do 7. ure; Dr. Štulik od 10. do 12. dopoldne in od 7.-9. zvečer; Dr. Kolar, Dr. Roth, Dr. Chvotal, in Dr. Čunat.

Ako ste bolni, stopite v mojo lekarno in pomagalo se vam bode.

Dr. M. A. Weisskopf

885 Ashland Ave. Telefon Canal 476

Uradne ure: do 9. zjutraj od 1. do 2. in od 5.-6. popoldne

Urad 631 Center Ave: od 10-12 dopoldne in od 2-4 popoldne Telefon 157 Canal.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličien zdravnik, obiskujte torej Slovani v svojo korist.

VSAK DAN

Dr. Collins dobiva od bolnikov pisma, ki spričujejo o nenavadnem vseh njegovih zdravil.

Skrivnost Dr. Collinsovega zdravljenja obstoji v tem, da je po dolgem študiranju v šolah in bolnicah iz našel zdravilo, ki ne le ozdravi vse bolne organe, temveč tudi deluje na ves živčni sistem, ga ojači in uravnava celo truplo, da se lahko ubrani poznejših napadov boleznii.

Nikar ne varaj samega sebe.

Ne napanjaj preveč svojih močij in ne čakaj, dokler te bolezen ne spravi v posteljo!

Teško bi bilo preceniti dobra dela, ki so jih že storila Dr. Collinsova zdravila ali, množino sreče, ki so to prinesla v ameriške hiše zadnjih 12 let, odkar jih je prvi ponudil ljudstvu in mu povedal, da z njimi lahko prepreči ali ozdravi skoro vse bolezni, ki prete življenju starišev in otrok. Vsako objubo je držal, kolikor zmore človeška moč in danes so Dr. Collinsova zdravila priznana ne le samo med ljudstvom, ampak tudi med zdravniki, po zdravniških šolah in celem zdravniškem svetu.

Sokvarjeni želodec ozdravljen.

Bolan sem bil na želodcu in jetrah, od leta 1878, to je 25 let. Poskusil sem mnogo ljekov in bil sem pri različnih zdravnikov, pa nobeden mi ni mogel pomoči. Konečno obrnil sem se na Prof. Dr. Collinsa in on mi je poslal ljeko, po katerih sem se kmalo popolnoma ozdravil.

Vsakemu bolniku svetujem toraj naj se na njega obrne, ker on ga gotovo ozdravi.

Ostanem Vam do groba zahvaljen, Vaš

Bartol Jenček.

New York, 7. marca 1904.

SIMON LUZAR, 41 North Front St., Reading, Pa.

Čenjeni gospod zdravnik!

Priloženo Vam pošljem mojo sliko z pošujo da isto z pismom vred javno priobčite.

Bolana sem bila mnogo let na razširjenjih jetrah, slabem želodcu, nervoznosti in maternici.

Slišala sem od Vas in poskušala Vaše ljeko, ter se po Vaših navodilih ravnala, tako da sem bila po nekaterih tednov prosta vseh omenjenih bolezii.

Srečna zahvala Vam za ozdravljenje od teh bolezii ter svetujem vsem ženam, katere trpe na teh slabosti, da se obrnejo na Vas, ker jim boste gotovo do zdravja pomagli.

Vaša hvaležna

M. Čampaniak.

69 Third Avenue.

Prof. Collins je brezdvomno dokazal, da njegovo zdravilo za prehlajenje ozdravi nova prehlajenja, zastarela prehlajenja in prepreči pljučnico, bronhitis, gripo, katar in celo nevarnejše bolezni.

Njegovo zdravilo za revmatizem ozdravi gotovo najrazličnejše oblike revmatizma. Navadno odpravi bolečine v 12 urah.

Njegovo zdravilo za ledvice je ozdravilo več boleznij ledvic in preganlo več slučajev Bright-ove bolezni, kakor katero drugo danes znano zdravilo.

Njegovo zdravilo za jetra in kri deluje kot čudež s tem, da ozdravi zabasanosť, rumenico, kožne izpuhline, glavobole.

Njegovo zdravilo za kašelj ozdravi kašelj in mu brani razširiti se dalje po sapniku in to bolj gotovo kakor katerokoli drugo zdravilo.

Njegova ostala zdravila so istotako vspešna pri zdravljenju bolezni, istotako vaana in istotako gotova v svojih vseh drugih kakor zgoraj omenjena zdravila.

Ali si bolan?

Piši Dr. Collinsu o svoji bolezni brez odloga in on Ti bo poslal zdravil, ki Te bodo ozdravila in Te privedla nazaj k popolnemu zdravlju.

PROF. DR. E. C. COLLINS,
 NEW YORK MEDICAL INSTITUTE,
 140 W. 34th St., New York.

Opatov praporščak.

Zgodovinska povest. * Spisal F. R. XXXIX.

— Oh, te skušnjave, te skušnjave, je dvomno vzdihoval kaplan in napravil križ. Na tihem pa se je smejal opatovi naivnosti, kajti bil je velik častilec ženskega spola in dobro poznal last in bolest — skušnjav in se ni za nobeno stvar na svetu tako malo menil, kakor za svojo ožljubo čistosti.

Opatu je vzpričo takega govorjenja kar kri šinila v glavo in popesil je svoje korake kaj je le mogel. Ko se je kočija odpeljala, se je grofica smehljaje priklonila do tal in opatu na svojih drobnih prstkih poslala poljub. Opatu je to kar vrglo nazaj na naslanjač.

— Strašna ženska, ta grofica, je dejal poleg njega sedečemu kaplanu, ko je prišel nekoliko k sapi. Tako mlada — pa že tako pokvarjena. Celo meni je nastavljala mreže! Verjemite mi, to žensko si je izbral satan, da mu nalovi nekaj duš. Kakke skušnjave je moral pretrpeti naš ubogi Rovani.

XXX.

Na dvorišču šentlamberskega gradu je Rovani učil grofico Heleno jahati, ali njegove misli niso bile zbrane in njegovi pogledi so vedno iskali, kje da se prikaže Margareta. Toda ni je bilo videti, pač pa je zapazil, da je vojvodinja pri nekem oknu opazovala, kako podučuje grofico Heleno.

— Danes ste jako dolgočasni, gospod Rovani, je mlada grofica karala svojega učitelja. Kje pa so Vaše misli? Ali ste morda zaljubljeni?

— Ne, grofica, zaljubljen nisem, je skoro melanholično odgovoril Rovani.

— Ah to mara krasno biti, če je človek zaljubljen, je sanjnila grofica. Jaz sem že večkrat poskusila se zaljubiti, a ni šlo. A če mene kdo nesrečno ljubi — to je nad vse lepo. Ali se nečete v mene nesrečno zaljubiti, gospod Rovani? Melanholija Vam jako dobro stoji. Jaz bi Vas povabila na svojo poroko. Kako imenitno bi to bilo, ko bi Vi pri poroki od nesrečne ljubezni vzdihovali. To bi znatno povzdignilo celo slavnost.

— Vi ste nenavadno človekaljubna dama, milostljiva grofica, se je norčeval Rovani, ali obzalujem, da Vaši želje ni morem ustreči.

— Mislija sem, da ste bolj galantni, je dejala grofica. Doslej je bil še vsak gospod v mene zaljubljen, kdor me je poznal. Celo pater Vinfrid, ki me je učil pisati in brati je bil zaljubljen v mene. Pomislite — duhovnik! In kako globoko je vzdihoval in kako obračal oči! Cele tri mesece me je nesrečno ljubil!

S takim kramljanjem je minil čas poduka. Vojvodinja se ves ta čas ni premaknila od okna, nego pozorno opazovala Rovana.

— Lep mož je ta Rovani, mlad in cvetoč — in pravi vitez v vsem svojem obnašanju, je vojvodinja govorila sama sebi. Albertus je tudi še lep mož — ali mladost je izgubila in z Rovanom se ne more primerjati.

Sanjavo je vprla glavo ob roko in motrila Rovana s pogledi, v katerih je trepetal plamen notranje razburjenosti in ljubavnega poželenja.

Ko je bil poduk končan in je Rovani z grofico Heleno šel proti grajščinskim vratom, prihitela je k njemu dekla in mu sporočila, da želi Margareta z Rovanom govoriti.

— Ali imate kake tajnosti? je zvedavo izpraševala grofica in ker ni dobila takoj odgovora, je kategorično izjavila: Jaz grem z Vami, gospod Rovani. Jaz Vas bom ščitila in branila, če bi Vami hotela Margareta kaj žalega storiti.

Rovani se je moral smejati, a ko je spremstvo mlade grofice sicer vljudno ali odločno odklonilo, se je ta mogočno razkoračila.

— Tako torej — je rekla z velikim ogorčenjem — ravnote z menoj, ki sem Vam ponudila svoje varstvo in svojo pomoč. In Vi hočete plemič postati? To je grdo od Vas, gospod Rovani, jako grdo. Jaz si to zapomnim. Odslej Vas bom prezirala.

In ko fe besede niso napravile nikakega vtisa na Rovana, je začela grofica prositi:

— Vzemite me seboj, gospod Rovani; jaz sem jako radovedna...

— Ali, milostiva grofica — če želi gospodična Margareta z menoj na samem govoriti, vendar ne morem Vas povabiti na ta razgovor.

— Pa pustite vrata odprta, da bom lahko prišla k vam, je šepetala

grofica. Vsaj to storite.

— Ne, grofica, je rekel Rovani, ki je postal ze nepotrpežljiv, tudi te želje Vam ne morem izpolniti.

— Dobro! Vi ste tirah! In to Vam povem — jaz Vas nikdar več ne pogledam.

Grofica se je obrnila in stekla po stopnicah doli, med tem ko je stopil Rovani v sobo, katero mu je bila dekla pokazala.

Margareta je bila sama v sobi. Hladno je odzdravila Rovanu in ga povabila, naj sede.

— Omenili ste včeraj neko pismo, gospod Rovani, je začela Margareta, a jaz nisem razumela, kaj ste hoteli reči. Prosim, pojasnite mi stvar.

— To je hitro storjeno, je odgovoril Rovani. Ko sem prišel v Rein, da bi bil zaslisan kot priča proti Vašemu bratu Albertusu, mi je prinesel lilepe vojvodinje Viride pismo, v katerem ste me prosili, naj ne pričam proti Vašemu bratu.

— Jaz sem Vam pisala? je strmelja Margareta. Jaz? Nikdar!

— Ne zamerite, plemenita gospodična, je rekel Rovani, ali Vašega začudenja ne razumem. Tu imam pismo. Shranil sem je za spomin.

Pri teh besedah je posegel Rovani v žep in izročil Margareti pismo. — Margareta je komaj razgrnila pismo, ko je prebledela; pogledala je hitro na podpis in potem silno razburjena zaklicala:

— O, to je sramota, neodpustna sramota! — Gospod Rovani, prisegam Vam pri spominu na svojo mater — jaz tega pisma nisem pisala.

— Ne? se je čudil Rovani. Kdo pa? Saj je podpisano Vaše ime.

— Jaz tega pisma nisem pisala, je slovesno zatrjevala Margareta. Zgodila se je grda zloraba mojega imena. Ali hočete biti tako prijazni in mi prepustiti to pismo?

— Gotovo, plemenita gospodična, je rekel Rovani in veselo je dostavil: In še prav vseč mi je, da Vi tega pisma niste pisali.

— Zakaj? se je čudila Margareta.

— Ker sem imel vse drugačne pojme o Vas in o Vašem značaju. To pismo je za Vas nekako poniževalno in to me je bolelo.

— Hvala Vam za te besede, je rekla Margareta in dala Rovanu roko.

Razgovor je bil s tem končan in Rovani je odšel. Komaj so se vrata za njim zaprla, je padla Margareta na stol. Solze so ji zrosile oči in njene tresočče ustne so mrmrale:

— Vojvodinja je zlorabila moje ime in me ponižala in osramotila, da bi rešila — svojega ljubimca!

Bolest in jeza sta jo tako prevzeli, da je začela bridko ihteti. Trajalo je precej časa, predno se je nekoliko umirila in mogla razmišljavati.

— Iz teh razmer moram ven — naj velja kar hoče, je končno rekla z največjo odločnostjo. Ven iz te guilobe in pokvarjenosti. Prvega vzamem, kdor me zasnuje — naj bo kdorkoli, samo da pridem med druge ljudi in v drug kraj. Tukaj mi ni več obstati...

Ko je Rovani šel skozi vežo, je slišal iz kuhinje hrupen prepir, hripavo petje in glasen smeh. Med posli sta sedela Matija, ki je bil Rovana spremljal v St. Lambert in pa grajski kaplan, in Rovani je slišal, ko je Matija kričal:

— In če ste stokrat blagoslovljen duhovnik, vendar ne poznate prave resnice. Vi pravite, da mož svoje žene ne sme posoditi nikomur!

— Nikomur! je kričal grajski kaplan. To je greh, smrtni greh!

— To ni greh, je trdil Matija. Če Vi to trdite, je to dokaz, da ne poznate svetega pisma.

Rovani je pristopil k vratom, ki so bila samo priprta in je pogledal v kuhinjo. Matija je imel pred sabo velik vrč vina, poleg sebe pa tolst grajščinsko kuharico, ženo kočijaža Matevža, ki je tudi sedel za mizo in z odprtimi ustni poslušal Matijev prepir s kaplanom.

— Ti boš mene učil, kaj je v sv. pismu, je kaplan zaničljivo zavrnil Matijo, ti, ki se brati ne znaš.

— Če ne znam brati, znam pa poslušati in kar sem sam slišal, tega mi še opat ne utaja, je godel Matija.

— Kaj si pa slišal Matija, je vpraševal kočijaž iz veliko radovednostjo.

— To, kar ste že vsi večkrat slišali v cerkvi, je dejal Matija. Ali poznate očaka Abrahamo?

— Vlada kralj z imenom Faraon. Ko je ta videl Saro, je vprašal Abrahamo: Kdo je ta zala deklica? Abraham pa je bil lisjak in je rekel: To je moja sestra. In Faraon je vzel Abrahamovo ženo k sebi, in je rekel Abrahamu: Naj ti da moj zakladnik toliko zlatov, oslovov, volov in velblodov, kakor hočeš. In Abraham je bil zadovoljen. Ali ni tako, gospod kaplan?

— Res je, je pritrtil kaplan, ali...

— Nič "ali", se je togotil Matija. Abraham je svojo ženo posodil Faraonu, zakaj bi torej Matevž meni ne posodil svoje žene? Abraham je bil očak in tako imeniten mož, da je še v sv. pismo prišel, Matevž je pa čisto navaden kočijaž. Zakaj bi Matevž ne smel tega storiti, kar je smel očak Abraham?

Kaplan je bil že nekoliko vinjen in ni bil v stanu Matijo zavrnuti.

— Torej Matevž, je vprašal Matija, ali mi prepustiš svojo ženo? Saj če bi ti bilo dolgčas po Maruših, lahko drugo vzameš. To je tudi dovoljeno.

— Ne, to pa ni dovoljeno, na noben način ni to dovoljeno, se je zdaj zopet oglasil kaplan in skočil s svojega sedeža. Vsak mož sme samo eno ženo imeti.

— Vidite, gospod kaplan, Vi sv. pisma prav nič ne poznate, je z veličanstveno sigurnostjo dejal Matija. Prav nič ga ne poznate!

Kaplan je hotel ugovarjati, ali Matija ga ni pustil do besede.

— Le potrpite malo, je dejal, jaz Vam takoj dokazem, da je res tako. Le poslušajte. Ko je postala Abrahamova žena stara in ni imela nič otrok, se je začel Abraham nanjo jeziti, da je nerodovitna. Sara pa je imela prijateljico, ki ji je bilo ime Hagar. In rekla je Abrahamu, naj vzame Hagar za ženo. Abraham je tudi res tako storil in je imel dve žene ob enem.

Ko je Hagar prišla v blagoslovljeni stan, se je začela Sara z njo pripraviti, tako da je Hagar zbežala. Ali angelj Gospodov je šel ponjo in jo je pripeljal nazaj. Tako stoji v sv. pismu. Če je smel prokur Abraham imeti dve ženi in če mu je šel angelj Gospodov drugo ženo nazaj pripeljal, sme tudi Matevž vzeti še eno ženo.

In kaplan zopet ni mogel ugovarjati Matiji, ki se je zmaganosno oziral po navzočih poslih in se napihaval kakor kak-pav.

Rovani se je zdelo teh pogovorov dovolj in poklical je Matijo. Ta se je sicer težkega srea ločil od tolst Maruše, a slusal je vendar in odšel z Rovanom. Kaplan pa si je privoščil krepak požirek rujnega vina in potem s hripavim glasom zapel pesem, ki se je v tistih časih prepevala po vseh samostanih:

Aurum de Arabia
Thus et myrrham de Saba
Tulit in ecclesia
Virtus asinaria.

(Zlato iz Arabije, Kadila in miro iz Sabe tlačijo v cerkvene bisago krepostni osli.)

Ko sta Rovani in Matija odjezdila proti Zatičini in je Rovani ošteval svojega spremljevalca, da so bile burke, ki jih je uganjal s kaplanom, neprimerne, je dejal Matija: — Kaj zato, če je neprimerno, kar sem povedal, ko je pa resnično. Sicer pa sem pri ti priliki izvedel nekaj jako važnega. V petek bo v Novem mestu tajej sestanek velikašev, kako bi odstranili opata Petra in na njegovo mesto zopet postavili Albertusa.

XXXI.

Rovani je s pomočjo Hugona Albe, ki je sedaj zopet bival v zatiškem samostanu, kmalu dograd, da pripravljiva odstavljeni opat v samostanu revolucijo. Zbral je okrog sebe vse nerazdovoljne menihe in ruval na vse strani, da bi izpodrinil opata Petra in se sam vsedel na njegovo mesto.

Rovani je slutil, da mora biti s tem v zvezi tudi tajni sestanek v Novem mestu, na kateri so bili povabljeni različni velikaši in tudi deželni glavar grof Celjski. Ker je vedel, da sam ne more priti na ta sestanek, je o njem obvestil grofa Ortenburškega, ki je tudi obljubil, da se ga udeleži.

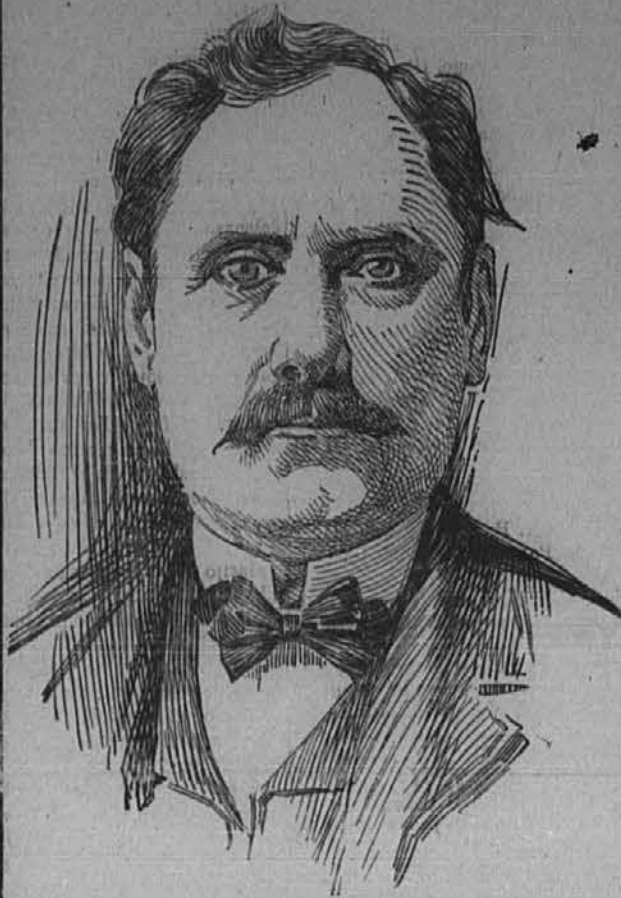
Na shodu je bivši opat Albertus uprizoril veliko spletko. Zatrjeval je zbranim velikašem, da je bil siloma odstavljen, ne da bi se bila vršila kaka obravnava in ne da bi se bile zasliale pričje. Zahteval je, naj mu velikaši podpišejo pričevalna pisma, da so vse proti njemu izročene obtožbe neutemeljene. Edini grof Ortenburški ni podpisal takega pričevalnega pisma, zahtevajoč, da se mora prej vršiti preiskava, drugi velikaši pa so brez obotavljanja ta pisma podpisali.

J. SMOLKOVIC,

ugleden meščan v New Salem, Pa., ni mogel dobiti olajšanja v svoji dolgi bolezni.

Trinerjevo zdravilno grenko vino

ga je popolnoma ozdravilo.

— Podpisani, čutim se hvala-ležnega in Vam naklonjenega za popolno ozdravljenje mojega že dolgo časa bolnega želodca. Mnogo denarja sem potrosil za različna zdravila in zdravnike, ali olajšanja vendar nisem mogel dobiti. Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino, ni samo hitro odstranilo vbdanaje, pač pa me je popolnoma ozdravilo. Jaz sem zdaj popolnoma zdrav.

Vam udani
J. Smolkovic,

Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino služi vedno najbolje za odstranitev vsakovrstnih bolezni, posebno želodčnih. Zaliže in ojači želodčne organe, kateri so bili že popolnoma pokvarjeni radi zavživanja pokvarjenih zdravil; spravi jih v normalni red, da zopet pravilno izvršujejo svoje dela.

Varujte se pred ponarejenimi vini v lekarnah.

JOSEPH TRINER,

799 South Ashland Avenue

Pilsen Station

CHICAGO, ILLINOIS.

"GRAD ZAGREB"

je najstarejši hrvatski "SALOON" na zapadni strani mesta Chicago.

Postrežba izvrstna.
Hrvatsko-Slovenska dvorana za zborovanja, svadbe in plesce.
ALOUIS PAUSE lastnik,
314 W. 18th St. Chicago, Ill.

MATIJA ERKLAVEC,

433 W. 17th St. CHICAGO, ILL.
edini slov. krojač v Chicagu, se priporoča rojakom v izdelovanju nove in popravljanje stare obleke, katera bo izgledala kakor nova. Vse po zmerno nizkih cenah.

Nazdar rojaki!

Slovencom in drugim bratom Slovanom priporočam svoj lepo urejeni "SALOON".

Točim vedno sveže pivo in pristno druge pijače. Raznovrstne fine smodke na razpolago.

Potniki dobe pri meni čedna prenočišča in dobro postrežbo.

Za obilen poset se priporoča MARTIN POTOČAR, 564 S. Centre Ave. Chicago, Ill. Telefon šte. 1721 Morgan.

Rojaki, ne pozabite starega prostora, John Kosčička.

Najbolji izmed vseh je Wilke-zanesljivi fotograf

391-393 Blue Island Ave. na vogalu 14th Pl.

Zenitvanske in slike v skupinah so naše posebne specialitete.

Phone Canal 287. Tvrdka ustanovljena leta 1883.

Ob nedeljah odprto od 9. ure dopoldne do 5. ure popoldne.

Obrnite se zaupno na nas

kadar hočete odpreti saloon ali se zmeniti za pivo.

Lahke govorite z nami v slovenskem jeziku, a naše izborne pivo je po evropsko kuhano, tako, da bode vselej delali dobro kupčijo.

Kadar nimate časa priti seobno do nas, pišite ali telefonirajte nam, ta kar bode dobiti hitri odgovor. Imamo pivo v sodčkih in izvrstno težano pivo (Lager-Bier) v steklenicah.

Tel. Canal 967 ATLAS BREWING CO. 21. & Blue Island Ave.

OBVESTILO!
Podpisani si usojam naznanjati p. n. občinstvu, da sem prevzel "Saloon" rojaka Jak. Martincica v Summit, Ill. Moje nabelo je in bode vselej sprejemati rojake najljubnejše, valed česar u. pam, da se bode tudi meni izkazovala tista naklonjenost, kakor mojemu predniku. Posetnike prijatelje in c. rojake v obče zagotavljam, da bodo vsak čas postreženi točno z izvrstnimi smodkami, svežo pivo, raznimi likerji, "Portvini", Trinerjevimi vinom itd. Za zalavo novodobno kegljace. Rojaki znanci, prijatelji obiskujte me v prostih urah, vivali bode te vsaj čisti znak. Na zbari FRANK KOENIG, o Summit, Ill